

Vecrīgas nocietinājumi: Pirms ugunsieroču parādīšanās

Indriķa Kaņepa stāsts
Andras Otto ilustrācijas

Sensenos laikos, kad Eiropā vēl nepazina šaujampulveri, pistoles, šautenes un lielgabalus, cilvēki nemaz nejutās drošāk kā tagad. Katrs, kas varēja, nesa sev līdzī pie jostas zobenu vai dunci. Nabadzīgākajiem pie rokas bija vismaz kāda runga.

Nekad nevarēja zināt, kad būs jāaizstāvas pret kādiem uzbrucējiem vai laupītājiem. Uzbruka un laupīja

gandrīz visi: laiku pa laikam viena valsts uzbruka otrai, novads kaņoja ar novadu un pilsēta – ar pilsētu. Šad tad kādā pilsētā grupa ļaužu vai ģimene uzbruka otrai.

Tā bija arī tad, kad 1201. gadā tika dibināta Rīga. Lai naktīs varētu drošāk gulēt un uzbrukuma gadījumā labāk aizstāvēties, rīdzinieki jau no paša sākuma vecajai Rīgai visapkārt būvēja

nocietinājumus. Pirmie nocietinājumi, visticamāk, ir bijis zemes valnis ar augstu balķu sētu, ko sauca par palisādēm. Pēc dažiem gadiem to vietā uzmūrēja augstus akmens vai

ķieģeļu mūrus. Drīz vien šos mūrus uzcēla vēl augstākus un biezākus. Mūros ierīkoja vārtus un torņus.

Pāris vietās Rīgā vēl tagad var redzēt veco mūru atliekas, kur tie saglabājušies vai atjaunoti. Tie nav bijuši nekādi nieka mūri! Pie Jāņa baznīcas atjaunotais mūris ir 2,5 metrus (vairāk nekā 8 pēdas) biezs un "sēž" uz tikpat dziļa akmens

pamata. No ielas līmeņa uz augšu šis mūris slejas apmēram 11 metrus jeb 36 pēdas — trīsstāvu mājas augstumā.

Pilsētas pusē mūra apakšējā daļā ir iedobumi jeb velves. Virs tiem aptuveni 7 metru (23 pēdu) augstumā ir ar jumtu nosepta aizsardzības eja un 80 cm (2 1/2 pēdas) bieza mūra siena, kurā ierīkotas šaujamlūkas. Pa šaujamlūkām pilsētas sargi novēroja apkārtni, un uzbrukuma gadījumā pie tām pulcējās pilsētas aizstāvji.

Vietās, kur mūris mainīja virzienu, un arī tur, kur mūrī bija ierīkoti vārti, bija uzbūvēti torņi. No

torņiem bija vieglāk ar bultām apšaudīt un apmētāt akmeņiem uzbrucējus. Vecajā Rīgas aizsardzības mūrī kādreiz

bijuši 28 torņi. No tiem tagad palicis tikai viens — pazīstamais Pulvertornis. No

visiem vienpadsmit vārtiem šodien vairs nav nevienu. Zviedru vārti tika izkalti vecajā mūrī daudz vēlāk, kad Rīgā valdīja zviedri un apkārt pilsētai jau tika celti jauna veida nocietinājumi.

Vārtus toreiz no rīta atslēdza satiksmei, bet vakarā atkal aizslēdza,

un atslēgas aiznesa uz rātsnamu. Pa nakti nevienu cilvēku pilsētā neielaida. Pie vecās Rīgas nocietinājumiem piederēja arī Rīgas pils. Sākumā Rīgā bija divas pils. Viena piederēja bīskapam, bet otra – bruņinieku ordenim. Ordenis visādi traucēja Rīgas pilsētai un bīskapam, tādēļ viņu starpā notika daudz kauju. Dažreiz uzvarēja ordenis, dažreiz – rīdzinieki, taču kādu dienu rīdziniekiem izdevās ordeni sakaut pavisam un ieņemt tā pili. Visi rīdzinieki ar lielāko prieku piedalījās ordeņa pils nopostīšanā. Vēlāk ordenis tomēr piespieda bīskapu un Rīgas pilsētu uzcelt jaunu ordeņa pili ārpus pilsētas mūriem.

Kopš tā laika pils ir daudzkārt pārbūvēta, taču tā vēl joprojām stāv Daugavmalā. To šodien pazīst kā Rīgas pili. Rīgas pils ir ļoti liela un augsta četrstūra ēka bieziem mūriem un lielu, vaļēju pagalmu vidū. Katrā stūrī pilij ir tornis, kas ir augstāks par pārējiem pils mūriem. Divi torņi ir lieli un apaļi, bet divi – tievi un četrstūraini. Vecos zīmējumos redzams, ka senākos laikos pilij bijuši arī citādi torņi. Senāk pilij nebija arī tik daudz logu kā tagad. Logu vietā pils mūros noteikti bija daudz šaujamlūku un sienās – torņu. Tā kā jaunās ordeņa pils mūri bija augstāki par pilsētas

mūriem, tai bija daudz grūtāk uzbrukt nekā pilsētai.

Uzzīmē kādu seno Rīgas mūri vai nocietinājumu!

Skolotāju / vecāku lapa

Virsraksts: Vecrīgas nocietinājumi

Autori: Indriķis Kaņeps

Ilustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 42

Valodas līmenis: B1

Piemērotais vecums: 7.-9 klase, kas mācījusies vēsturi. Nav piemērots skolēniem, kam vajadzīgs pamata vārdu saraksts.

Vārdu saraksts

Paplašinātais vārdu krājums

aizbērts	<i>filled up</i>
aizstāvēties	<i>to defend one's self</i>
aizstāvis	<i>defender</i>
apkārtnē	<i>area</i>
aptuvenus	<i>approximate</i>
atjaunot	<i>to renew</i>
atjaunots	<i>renewed</i>
atliekas	<i>leftovers</i>
atslēgt / aizslēgt	<i>to lock / to unlock</i>
darbnīca	<i>workroom</i>
duncis	<i>dagger</i>
Eiropa	<i>Europe</i>
ēka	<i>building</i>
grāvis	<i>ditch</i>
ieeja	<i>entrance</i>
ierīkot	<i>to establish</i>
kauja	<i>battle</i>
ķieģelis	<i>brick</i>
laupīt / laupītāji	<i>to rob / robbers</i>
lielgabals	<i>cannon</i>
metrs	<i>meter</i>
mitināties	<i>to dwell</i>
mūris	<i>wall</i>
muzejs	<i>museum</i>
nabadzīgs	<i>poor</i>
nieks	<i>trifle</i>
nocietinājumi	<i>fortifications</i>
nodibināt	<i>to found</i>
nojaukts	<i>demolished</i>
nopostīt	<i>to completely destroy</i>
novads	<i>region, territory</i>
novērot	<i>to observe</i>
pamats	<i>foundation</i>
pārbūvēt	<i>to rebuild, to remodel</i>
pēda	<i>foot</i>
piederēt	<i>to belong to</i>

piespiest	<i>to press</i>
pistole	<i>pistol</i>
pulcēties	<i>to gather together</i>
purvainis	<i>swampy</i>
rasties	<i>to come into being, to arise</i>
rīdzinieks	<i>citizen of Rīga</i>
runga	<i>club</i>
saglabāt	<i>to keep up, to preserve</i>
sakaut	<i>to defeat, to conquer</i>
sargāt	<i>to protect</i>
sargs	<i>guard</i>
satiksme	<i>traffic</i>
šautene	<i>rifle</i>
tornis	<i>tower</i>
uzbrukt / uzbrucēji / uzbrukums	<i>to attack / attackers / attack</i>
uzmūrēt	<i>to build in stone or brick</i>
valnis	<i>rampart, wall</i>
valsts	<i>state, nation</i>
vārti	<i>gate</i>
vecpilsēta	<i>the old city</i>
virziens	<i>direction</i>
zobens	<i>sword</i>

Izteicieni, īpašvārdi un termini

aizstāvēties	<i>to defend oneself</i>
apmētāt akmeņiem	<i>to attack with stones</i>
apšaudīt bultām	<i>to attack with arrows</i>
ar jumtu nosepta aizsardzības eja	<i>a defensive path covered by a roof</i>
ārpus pilsētas mūriem	<i>outside the city walls</i>
baļķu sēta	<i>log fence</i>
bīskaps	<i>the bishop</i>
bruņinieku ordenis	<i>the knights' order</i>
četrstūra, četrstūra eka	<i>a square building</i>
ieņemt pili	<i>to occupy the castle</i>
Jāņa baznīca	<i>St. John's church in the Old City</i>
Jāņa sēta	<i>„John's Courtyard” in the Old City</i>
nest sev līdzī pie jostas	<i>to carry on one's belt</i>
noasinātais gals	<i>a sharpened end</i>
nostiprināts ar akmeņiem un apbērts ar zemi	<i>strengthened with rocks and covered in dirt</i>
palisādes	<i>palisades (a fence for a defensive enclosure)</i>
Pulvertornis, jeb Smilšu tornis	<i>„Powder tower” or „Sand Tower” in the Old City</i>

rātsnams	<i>town hall</i>
sensenos laikos	<i>long ago</i>
šaujampulveris	<i>gunpowder</i>
šaujamlūkas	<i>shooting hatches</i>
šķērsriezums	<i>cross-section</i>
trīsstāvu māja	<i>three story house</i>
valnis	<i>rampart, wall</i>
vaļējs pagalms	<i>an open courtyard</i>
Vecrīga	<i>the old city center of Rīga</i>
velve	<i>vault (as in vaulted ceiling)</i>
Zviedru vārti	<i>„Swedish gate” in the Old City</i>

Pārrunu jautājumi

Pārrunu jautājumi pirms lasīšanas

- Ko tu zini par senajām Eiropas pilīm?
- Ko zini par Eiropas pilsētām senos laikos? Kādas tās izskatījās?
- Vai esi bijis kādā Latvijas pilī? Kuŗā?
- Padomā par vārdu „pilsēta”. Sadali to divās daļās un padomā par tā nozīmi!

Pārrunu jautājumi pēc lasīšanas

- Kāpēc būvēja pilis?
- Kā pilis aizsargāja apvidu?
- Kādā veidā pils sargāja pils iedzīvotājus?
- Iedomājies, ka biji kalps, kas dzīvoja senajā pilī. Kāda būtu bijusi tava dzīve? Kur tu dzīvotu? Ko ēstu? Kādus darbus tu darītu? Tad iedomājies, kā būtu, ja tu būtu bijis sargs, karavīrs vai dižciltīgais pils iedzīvotājs. Kā tad tava dzīve atšķirtos no kalpa dzīves?
- Kāpēc Rīgas pili nopostīja? Kas to izdarīja?
- Cik seno torņū Vecrīgā palicis? Cik vārtu? Kāpēc Zviedru vārti ir citādi?
- Kas ir dzīvojis Rīgas pilī?
- Kas tagad strādā Rīgas pilī? Ar kādu ēku var salīdzināt šodienas Rīgas pili?

Nodarbības stundā

1. Kopīgi izpētiet teksta zīmējumus. Centieties saprast, kas uzzīmēts, un iegūstiet jaunus vārdus. Zīmējiet paši uz tāfeles.
2. Izmantojot *TripAdvisor* mājaslapu, stundā izlasiet tūrista atsauksmes par kādu Latvijas pili (<https://www.tripadvisor.com/Attractions-g274960-Activities-c47-t6-Latvia.html>). Kopīgi pārrakstiet aprakstu vai atsauksmes latviski. Tad uzrakstiet līdzīgu latvisku aprakstu tūristam, kas grib viesoties jūsu latviešu skolā.

3. Veicot uzdevumu „Rīgas pils mūsdienās”, skolēni sagatavo rindkopu par kādu pils zāli. Pēc tam viņi stāsta par saviem atklājumiem, tēlojot pils gidu, kas pavada skolēnu grupu. Skolotāja datorā vai projektorā rāda pils mājaslapu, palīdzot skolēnam parādīt telpas pārējai klasei.
4. Pabeiguši uzdevumu „Uzzīmē pili”, skolēni parāda savus darbus pārējai klasei.

Par Latvijas piļu un muižu vēsturi un izmantojumu mūsdienās vari uzzināt Latvijas piļu un muižu asociācijas mājaslapā: <http://pilis.lv/lv/>

Uzdevumi / Darba lapas

1. Kā sauc pils daļas - 1. uzdevums
2. Sajauktie burti - 3. uzdevums
3. Jautājumi par rakstu - 4. uzdevums
4. Darbības vārdi IET un BŪT - 6. uzdevums*
5. Darbības vārdi IET un BŪT - 7. uzdevums*
6. Sieviešu dzimtes lievārdi ar galotni -s - 8. uzdevums
7. Uzzīmē pili un pils ļaudis! - 9. uzdevums

Rakstu darbi

1. Rīgas pils mūsdienās - 2. uzdevums
2. Salīdzini pilis! - 5. uzdevums

Atbildes

Sajaukti lietvārdi
 PILS
 ZOBENS
 LIELGABALS
 NOCIETINĀJUMI
 MŪRIS
 VĀRTI
 TORNIS
 SARGS
 VALNIS
 PAMATS

Sajaukti darbības vārdi

UZBRUKT
 NODIBINĀT
 AIZSTĀVĒT
 NOPOSTĪT
 ATJAUNOT
 SAKAUT
 UZMŪRĒT
 PĀRBŪVĒT

*Interaktīvas lietotnes BŪT un IET locīšanas apguvei un atkārtošanai:

<https://quizizz.com/admin/quiz/5d87a658ecf7cd001abb4943/bt-locana-tagadn-latvian>

<https://quizizz.com/admin/quiz/5d8dc31bfdd2e9001a2f4583/iet-locana-tagadn-latvian>

Kā sauc pils daļas?

Savieto vārdu ar vārda aprakstu! Pie apraksta pieraksti pēc nozīmes atbilstošā vārda burtu!

_____ No māla veidots, apdedzināts, neliels, parasti taisnstūra formas būvmateriāls.

_____ Mākslīgs, garš padziļinājums zemes virsmā.

_____ Siena, kas celta no akmeņiem vai ķieģeļiem.

_____ Lielas ēkas vidusdaļa, parasti zem klajas debess.

_____ Celtnes apakšdaļa, kas daļēji ierakta zemē.

_____ Atvere senās pils sienā novērošanai un aizstāvībai.

_____ Augsta, samērā šaura celtne, parasti ar sašaurinātu augšdaļu.

_____ Mākslīgi veidots, uzbērts zemes paaugstinājums.

_____ Sētas atveramā daļa; lielas durvis.

- A. ķieģelis
- B. mūris
- C. vārti
- D. tornis
- E. pamats
- F. valnis
- G. grāvis
- H. šaujamlūka
- I. pagalms

Rīgas pils mūsdienās

Rīgas pils ir ļoti veca. Tagad pilī ir prezidenta darba kabinets jeb birojs, kā arī citas telpas prezidenta un valsts vajadzībām. Pilī ir arī greznas telpas, un daļa pils ir muzejs.

Dodies pastaigā pa Rīgas pili! To var izdarīt virtuāli Latvijas prezidenta mājaslapā: <https://www.president.lv/virtuala-ture/lv/index.html>. Telpu var aplūkot no visām pusēm. Nospiežot informācijas ikonu, par apskatāmo telpu parādīsies paskaidrojums.

Kad būsi „izstaigājis” visas pils telpas, izvēlies vienu no tām un apraksti, ko tajā redzēji!

Uzraksti īsu rindkopu! Sāc to ar „Es aplūkoju ...” vai „Man patika...” un tad uzraksti telpas nosaukumu un stāvu. Pēc tam apraksti telpas iekārtojumu, krāsu, gleznas, mēbeles un izmantošanas veidu.

Sajauktie burti

Doti teksta vārdi, kuriem sajaukti burti. Saliec burtus pareizā secībā, lai veidotos tekstā esošie vārdi!

Sajauktie lietvārdi

1. LIPS _____
2. EBNSOZ _____
3. SLLIEAABG _____
4. CIIINOETMUJNĀ _____
5. ŪSIRM _____
6. TRĀVI _____
7. SNIROT _____
8. SSRGA _____
9. VINSLA _____
10. MAPATS _____

Sajauktie darbības vārdi

Katram saraksta darbības vārdam ir piedēklis („prefix”). Piedēklis ir pirmie divi vai trīs burti, kam aiz + zīmes seko pārējie darbības vārda burti.

1. ZU + RKTUB _____
2. ON + ĀNBIDTI _____
3. IZA + ĒVSTTĀ _____
4. ON + TTĪOSP _____
5. TA + NUJOAT _____

- 6. AS + TKAU _____
- 7. ZU + ĒRŪMT _____
- 8. ĀRP + TĒBVŪ _____

Jautājumi par tekstu „Vecrīgas nocietinājumi”

Skaties tekstā un ieraksti uz līnijām pareizos vārdus no teksta!

1. Senseņos laikos katrs, kas varēja, nesa sev līdz pie jostas _____ vai _____. Nabadzīgākajiem pie rokas bija vismaz kāda _____.

2. 1201. gadā tika _____ Rīga. Rīdzinieki jau no paša sākuma vecajai Rīgai visapkārt uzbūvēja _____. Pirmie _____ laikam ir bijis zemes _____ ar augstu balķu _____, ko sauca par palisādēm. Pēc dažiem gadiem to vietā uzmūrēja augstus akmens vai ķieģeļu _____. Drīz vien šos _____ uzcēla vēl augstākus un biezākus. _____ ierīkoja vārtus un _____.

3. Pāris vietās Rīgā vēl tagad var redzēt veco _____ atliekas, kur tie saglabājušies vai atjaunoti. Pie Jāņa baznīcas

atjaunotais _____ ir 2,5 metrus (vairāk nekā 8 pēdas) biezs. No ielas līmeņa _____ ir apmēram 11 metrus vai 36 pēdas augsts — trīsstāvu mājas augstumā.

4. Pilsētas pusē mūra apakšējā daļa ir iedobumi jeb velves. Virs tiem aptuveni 7 metru (23 pēdu) augstumā ir ar jumtu nosepta aizsardzības eja un 80 cm (2 1/2 pēdas) bieza mūra siena, kuŗā ierīkotas _____. Pa _____ pilsētas _____ novēroja apkārtni, un uzbrukuma gadījumā pie tām pulcējās pilsētas aizstāvji.

5. Vietās, kur mūris mainīja virzienu, un arī tur, kur mūrī bija ierīkoti _____, bija uzbūvēti _____. No _____ bija vieglāk ar bultām apšaudīt un apmētāt akmeņiem uzbrucējus. Vecajā Rīgas aizsardzības mūrī kādreiz bijuši 28 _____. No tiem tagad palicis tikai viens — pazīstamais _____.

6. Pie vecās Rīgas nocietinājumiem piederēja arī Rīgas _____. Sākumā Rīgā bija divas _____. Viena piederēja _____, bet otra – bruņinieku _____.

_____ visādi traucēja Rīgas pilsētai un bīskapam, tādēļ viņu starpā notika daudz kauju.

7. Rīgas _____ ir ļoti liela un augsta četrstūra _____ bieziem _____ un lielu, vaļēju _____ vidū. Katrā stūrī pilij ir _____, kas ir augstāks par pārējiem pils _____. Divi _____ ir lieli un apaļi, bet divi – tievi un četrstūraini.

Salīdzini pilis!

Pasaulē ir daudzas, dažādas pilis. Izvēlies divas attēlos esošās pilis un salīdzini tās īsā rindkopā. Izmanto vārdu krājuma vārdus! Apraksti, kas pilīm ir līdzīgs un ar ko tās atšķiras!

Darbības vārdi IET un BŪT

Ieraksti tabulā BŪT pareizajā formā!

persona	tagadne	pagātne	nākotne
es			
tu			
mēs			
jūs			
sargs			

Ieraksti tabulā IET pareizajā formā!

persona	tagadne	pagātne	nākotne
es			
tu			
mēs			
jūs			
sargi			

Pārbaudi savas atbildes! Izlabo kļūdas!

Kuras personas formu vai kuru laiku nezināji? _____

Darbības vārdi IET un BŪT teikumos

Ieraksti uz līnijām darbības vārdus IET vai BŪT pareizajās formās! Teikumu darbība notiek pagātnē. Dažos teikumos doti priedēkļi, kam jāpievieno atbilstošā 'iet' vai 'būt' forma.

Senajos laikos _____ nedroši. Novadi viens pret otru
_____ karā. Tāpēc cilvēki būvēja pilis. Tā _____
arī tad, kad 1201. gadā tika nodibināta Rīga.

Vecie Rīgas nocietinājumi _____ zemes vaļņi ar baļķu sētu.

Pēc tam to vietā _____ uzmūrēts mūris. Mūros
_____ vārti, pa kuriem ie_____ pils pagalmā.

Torņos _____ sargi, kas novēroja apkārtni. Sargi
_____ pa šaurām kāpnēm uz torņa augstāko stāvu. Tad,
kad karavīri _____ uzbrukumā uz citu novadu, sargi palika
pilī. Vecajā Rīgas aizsardzības mūrī kādreiz _____ 28 torņi.

Pils vārti pa nakti _____ aizslēgti, un cilvēki pa tiem
_____ tikai pa dienu.

Kad es _____ „Sveika, Latvija!” braucienā, mēs
_____ Turaidas pilī. Mēs _____ pa celiņiem, kas
veda gar pils torni. Rīgā arī redzējām pilsētas mūru atliekas. Dažās
vietās mūris _____ tikpat augsts kā trīsstāvu māja. Es
_____ gar seno Pulvertorni, un es _____ pie
Zviedru vārtiem. Mēs _____ Rīgas pilī. Mēs
_____ apskatīties, kā vecajā pilī strādā Valsts prezidents.

Sieviešu dzimtes lietvārdi ar galotni -s

Tekstā ļoti daudz izmantots vārds *pils*. *Pils* ir īpatnējs vārds, kas izskatās pēc vīriešu dzimtes vārda, taču patiesībā tas ir sieviešu dzimtes vārds: *tā pils, skaista pils*.

Citi sieviešu dzimtes vārdi, kas lokāmi tāpat kā vārds *pils*: *acs, auss, balss, gov, haizivs, krāsns, nakts, sirds, uguns, valsts, zivs*.

Kā loka vārdu *pils*?

locījums	vienskaitlis	daudzskaitlis
Nominatīvs kas?	diža pils	dižas pilis
Ģenitīvs kā?	dižas pils	dižu piļu (I mijas par !)
Datīvs kam?	dižai pilij	dižām pilīm
Akuzatīvs ko?	dižu pili	dižas pilis
Lokatīvs kur?	dižā pilī	dižās pilīs

Ieraksti teikumos vārdu 'pils' pareizajā formā!

Uz augsta kalna ir _____.

_____ mūri ir tikpat augsti kā trīsstāvu māja.

Sens karalis piebūvēja _____ torni.

Ap _____ ir izveidojies tirgus laukums.

_____ vairs neviens nedzīvo, bet tur ir iekārtots muzejs.

Izloki citu sieviešu dzimtes vārdu ar galotni -s ! Izvēlies to no saraksta un izloki to pēc vārda 'pils' parauga!

acs, auss, balss, govš, haizivs, krāsns, nakts, sirds, uguns, valsts, zivs

locījums	vienskaitlis	daudzskaitlis
Nominatīvs kas?		
Ģenitīvs kā?		

Datīvs kam?		
Akuzatīvs ko?		
Lokatīvs kur?		

Iegaumē!

Sieviešu dzimtes lietvārdiem ar galotni -s (VI deklinācija) daudzskaitļa ģenitīvā raksturīga līdzskaņu mija. Iespējamās mijas:

*v – vj zivs – zivju,
t – š nakts – nakšu,
d – ž sirds – siržu,
s – š krūts – krūšu,
z – ž birzs – biržu,
n – ņ asins – asiņu,
l – ļ pils – piļu,
sn – šņ krāsns – krāšņu,
st – š pāksts – pākšu.*

Līdzskaņu mijas nav vārdiem:

*Acs (acu), aktis (aktu), ass (asu), auss (ausu), balss (balsu), brokastis (brokastu),
Cēsis (Cēsu), dakts (daktu), debess (debesu), dzelzs (dzelzu), kūts (kūtu), maksts
(makstu), pirts (pirtu), šalts (šaltu), takts (taktu), uts (utu), uzacs (uzacu), valsts
(valstu), vēsts (vēstu), zoss (zosu), žults (žultu).*

Paralēlas formas ir vārdam *dūksts* daudzskaitļa ģenitīvā: *dūkšu* vai *dūkstu*.

<http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/lietv-mija.htm>

Uzzīmē pili un pils ļaudis!

Tekstā aprakstīta Rīgas pils. Iedomājies, ka esi senas pils arhitekts. Uz citas, lielākas lapas uzzīmē pili un pils ļaudis!

Pilij jābūt šādām daļām:	Pilī dzīvo vai strādā:
mūris	karalis un karaliene
vārti	karavīri
tornis	sargi
pagalms	amatnieki
noliktavas	kalpi
darbnīcas	
karaļa un karalienes dzīvojamās telpas	

Kad esi pili uzzīmējis, parādi un izskaidro zīmējumu saviem klasesbiedriem!